

Magyarország Alkotmánybírósága
1015
Budapest
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	10 / 1140-0 / 2015
Érkezett:	2015 ÁPR 28.
Példány:	1
Melléklet:	11 + Mell. db
Kezelőiroda:	ts/

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[redacted] (lakcím: [redacted] anyja neve: [redacted])
képviselében eljárva (ügyvédi meghatalmazás **P/1. szám** alatt csatolva) a következő

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alábbiakban részletesen kifejtendő indokok alapján semmisítse meg az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 12/D. § (9) bekezdésének azon fordulatát, amely szerint „*Amennyiben a jogorvoslat folyamatban van, az adóhatóság az e § szerinti eljárást csak abban az esetben indítja meg, ha a magánszemély a kérelmében nyilatkozik arról, hogy a jogorvoslati kezdeményezést visszavonta, és az ezt igazoló iratokat a kérelemhez csatolja.*”, és mondja ki ezen jogszabály alkalmazási tilalmát jelen ügyben, mivel a rendelkezés alaptörvény-ellenes, sérti Indítványozó Alaptörvényben rögzített tulajdonhoz való jogát és tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát, valamint a diszkrimináció tilalmába ütközik.

Kérem ezen felül a t. Alkotmánybíróságot, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) Nyugat-dunántúli Regionális Adófőigazgatósága Hatósági Főosztály Hatósági Osztály I. által 4469517435 iktatószámon hozott jogerős, II. fokú adóhatósági végzést (**P/2. szám** alatt csatolva) mint alaptörvény-ellenes hatósági döntést semmisítse meg. Kérem továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az ehhez kapcsolódóan alulfekvő, a NAV Vas Megyei Adóigazgatósága Eljárási Osztály által 2812817517 iktatószámon hozott adóhatósági, elutasító végzést (**P/3. szám** alatt csatolva) is megsemmisíteni szíveskedjék.

Kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének Q) cikk (2) és (3) bekezdései (nemzetközi jogi kötelezettségek teljesítése érdekében a nemzetközi jog és a magyar jog összhangjának biztosítása), XIII. cikk (1) bekezdés (tulajdonhoz való jog), XV. cikk (1) és (2)

bekezdései (diszkrimináció tilalom), valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése (tiszteségi hatósági eljáráshoz való jog).

Kérelmem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (2) bekezdése, amely alapján a [26. §] (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és

b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

Az Indítványozó személyes érintettségét igazolja, hogy a megtámadott határozatok az általa, különadó-visszatérítés tárgyában, a jogellenesen elvont bevétele visszaszerzésének érdekében indított adóügyi eljárásban születtek, amely eljárásban Indítványozóval szemben alkalmazásra került a megsemmisítendő jogszabályi fordulat.

A jogsérelmet a NAV eljárásában történő alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása eredményezi.

A NAV II. fokon eljáró szervének határozatát az Indítványozó 2015. február 24-én vette kézhez, így az Abtv. 30. § (1) alapján az alkotmányjogi panasz határidőben kerül benyújtásra.

A jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű” (Abtv. 29. §), ugyanis az Indítványozó esetében egy a nemzetközi és a magyar jog összhangját sértő jogszabály került alkalmazásra, mely a lefolytatott eljárás során praktikusán diszkriminatív helyzetbe hozza Indítványozót. A hatóság által alkalmazott jogszabály Indítványozó tiszteségi hatósági eljáráshoz való jogát sérti. Mindezen eljárási sérelmek pedig továbbra is fenntartják azt a korábban a Különadót. kapcsán elszenvedett jogkorlátozást, amely lehetetlenné teszi, hogy Indítványozó a munkaviszonya megszűnése esetén neki járó végkielégítéshez (jogos várományhoz) hozzá jusson, így továbbra is sérül Indítványozó tulajdonhoz való joga.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény 52. § (5) bekezdése értelmében az Indítványozó kéri adatai zártan kezelését.

Indítványozó ügyében jelen végzés végső egyben érdemi döntés, amely ellen nem áll rendelkezésére semmilyen jogorvoslati lehetőség.

A t. Alkotmánybíróság a 10/2007 (III. 7.) határozatára alapítva a 3036/2013. (II. 12.) AB végzésében kristályosította ki az alkotmányjogi panasz benyújtása kapcsán a panasz alapjául szolgál döntéssel szembeni követelményeket. Ennek értelmében „[5] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy akkor fordulhat panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. [6] Az Alkotmánybíróság a 10/2007. (III. 7.) AB határozatában megállapította, hogy “[a]z előzetes letartóztatásról szóló, a személyes szabadság elvonásával járó bírói döntés a terhelt szempontjából az eljárás során hozható súlyosabb »közbenső« határozat.” (ABH 2007, 211, 221.) [7] A jelen ügyben támadott, az előzetes letartóztatás meghosszabbításáról rendelkező végzést helybenhagyó döntés tehát nem az adott büntető **ügyet érdemben lezáró végső döntés**, ezért az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában előírt követelménynek.”

A t. Alkotmánybíróság tehát az ügyet érdemben lezáró végső döntés jelleget követeli meg az alkotmányjogi panasz tárgyává tett döntésektől. Indítványozó esetében mindkét feltétel teljesül annak ellenére is, hogy a döntés végzés formájában született. Ennek egyetlen oka, hogy a NAV eljárására vonatkozó speciális szabályok az első fokú végzések fellebbezésének eldöntésére kötelezően végzés formát ír elő. Az ügy érdemében ugyanakkor ez érdemi határozat; a NAV elutasította az Indítványozó különadó visszafizetése iránti kérelmét – igaz ugyan, hogy „formailag” egy eljárásjogi szabály alkalmazásával. Ettől függetlenül az előbbieken előadottakat figyelembe véve a döntés érdemi, ügyet lezáró – ellene jogorvoslat nincs – és Indítványozó alapvető jogainak sérelmét eredményező jogerős döntés. Ezzel ellentétes jogértelmezés arra az eredményre vezetne, hogy alaptörvény-ellenes eljárásjogi akadályokkal tetszés szerinti alapjog sérelmet lehet okozni és azt az Alkotmánybíróság sem orvosolja.

Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz befogadásának nem áll fenn akadálya.

I. Alkalmazandó jogszabályok

a) Alaptörvény

Q) cikk

„(...)

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.”

XIII. cikk

„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(...)”

XV. cikk

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(...)”

XXIV. cikk

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.”

24. cikk

„(...)

(2) Az Alkotmánybíróság (...)

c) *alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;*

(...)

(3) *Az Alkotmánybíróság*

(...)

a) *a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést (...)*”

b) Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény

26. § (...)

(2) *Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha*

a) *az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és*

b) *nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.*

45. § (...)

„(2) *Ha az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés vagy alkotmányjogi panasz alapján semmisít meg egyedi ügyben alkalmazott jogszabályt, a megsemmisített jogszabály az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható.*

(...)

(4) *Az Alkotmánybíróság az (1), (2) és (3) bekezdésben meghatározottaktól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.*

(...)

c) Az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény

12/D. §

„ (1) Ha a magánszemély olyan jövedelmet szerzett, amelyre a 2013. december 31-ét megelőzően hatályos 10. §-ban meghatározott adómértéket (a továbbiakban: 98 százalékos adómérték) kellett alkalmazni, a magánszemély az állami adóhatósághoz intézett kérelmében az adó megállapításához való jog elévülési idején belül kezdeményezheti - akkor is, ha a kérelem ellenőrzéssel lezárt időszakot érint -, hogy az állami adóhatóság a kötelezettséget törölje.

(...)

(5) Az (1) bekezdés szerinti kérelmében a magánszemély nyilatkozik arról, hogy mely jogviszonyára tekintettel vált jogosulttá a 9. § (2) bekezdése szerinti adóalapba tarozó bevételre, feltüntetve a bevételt juttató kifizető elnevezését, székhelyét, adószámát. A kérelemben a magánszemély nyilatkozik arról is a 98 százalékos adómértékkel megállapított különadó-fizetési kötelezettségével összefüggésben, hogy az (1) bekezdés szerinti kérelem benyújtásának időpontjában van-e folyamatban bármilyen, hazai vagy nemzetközi jogorvoslati eljárás, vagy lezárult-e már ilyen eljárás, valamint arról, hogy ennek eredményeként bármilyen kártérítés kifizetésére jogosulttá vált-e. A magánszemély kérelmében feltünteteti azoknak a - 9. § (2) bekezdése szerinti adóalapba tartozó - bevételeinek az összegét, amelyek nem minősülnek jogszabály alapján megszerzettnek.

(...)

(9) E § nem alkalmazható, ha a magánszemély hazai vagy nemzetközi jogorvoslati fórum döntése alapján kártérítésre jogosulttá vált. Amennyiben a jogorvoslat folyamatban van, az adóhatóság az e § szerinti eljárást csak abban az esetben indítja meg, ha a magánszemély a kérelmében nyilatkozik arról, hogy a jogorvoslati kezdeményezést visszavonta, és az ezt igazoló iratokat a kérelemhez csatolja.

(10) Az e §-ban foglalt rendelkezéseket a hatálybalépésekor folyamatban lévő adóigazgatási eljárásokban is alkalmazni kell. Amennyiben az adóhatóság a 2014. február 26-át követően az állami adóhatósághoz benyújtott, a 98 százalékos adómértékkel megállapított adó helyesbítését tartalmazó önellenőrzéssel, az önellenőrzés tárgyában hozott határozat ellen benyújtott jogorvoslati kérelemmel összefüggésben az e § hatálybalépését megelőzően elutasító határozatot hozott, a határozatot e § hatálybalépése napjával visszavontnak kell tekinteni és az eljárást az e § rendelkezései szerint kell lefolytatni.

(...).”

d) 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről

143. §

„(1) Az adóhatóság másodfokú jogerős határozatát - a fizetési könnyítés engedélyezése tárgyában hozott, illetőleg az elsőfokú határozat megsemmisítését elrendelő határozat kivételével - a bíróság az adózó kérelmére jogszabálysértés esetén megváltoztatja vagy hatályon kívül helyezi, és ha szükséges, az adóhatóságot új eljárás lefolytatására utasítja. Az adóhatóság másodfokú végzésével szemben nincs helye bírósági felülvizsgálatnak.”

II. Tényállás

1. Az Indítványozónak az Országos Rendőr-főkapitánysággal létesített szolgálati jogviszonya 2013. december 31-én megszűnt. Az elszámolás során a volt munkáltató a 2010. évi XC. törvénynek a 2010. évi CXXIV. törvény 1. §-ával kiegészített 10. §-a alapján 98 %-os mértékű különadóként 3.939.763 Ft-ot levont az Indítványozónak munkaviszonya megszűntetésére tekintettel járó juttatásokból.
2. A különadó levonásával hasonlóképpen érintett magyar állampolgárok közül sokan a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságához fordultak azzal a céllal, hogy az egyezményesértés megállapítását kérik. A Bíróság eddig 3 ügyben hozott ítéletet (nos. 41838/11; 66529/11; 49570/11) amelyekben kimondta, hogy a különadó az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkébe (tulajdonhoz való jog), annak 14. Cikkébe (diszkrimináció tilalma) és 13. Cikkébe (hatékony jogorvoslathoz való jog) ütközik.
3. A hivatkozott 3 ítélet jogerőre emelkedett, a kérelmezők számára megítélt összegek kifizetésére is sor került.
4. A fenti különadó levonása miatt Indítványozó 2014. április 22-én benyújtott kérelmével szintén a strasbourgi bírósághoz fordult a tulajdonhoz való jogának, valamint a hatékony jogorvoslathoz való jogának illetőleg a diszkrimináció tilalom megsértése okán.
5. A t. Alkotmánybíróság ezt követően, 2014. február 24-én kelt határozatában kimondta - az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteivel egyező tartalommal -, hogy a 2010. évi XC. törvény 10. §-a nemzetközi szerződésbe, valamint ennek okán az Alaptörvénybe is ütközik, ezért a bírósági eljárásokban való alkalmazását megtiltja.
6. Az indoklás egyebek mellett hivatkozik az említett három, a strasbourgi bíróság által eldöntött ügyre akként, hogy az ezekben foglaltak kötelezőek Magyarországra nézve, ezen kívül megállapítja, hogy a különadó az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkébe ütközik, továbbá, hogy az Egyezménynek a három ítéletben foglalt értelmezése folytán a különadó nemzetközi szerződésbe ütközik.
7. Az Indítványozó – a t. Alkotmánybíróság határozatának ismeretében – 2014. április 17-én adó-visszatérítési kérelmet (P/4. számon csatolva) nyújtott a Nemzeti Adó- és

Vámhivatalnak (NAV), mellyel az alaptörvény-ellenes jogszabály alapján kivetett és tőle levont különadó visszatérítését kérte.

8. Az adó-visszatérítés jogszabályi alapja az adózás rendjéről szóló törvény (2003. XCII. tv.: a továbbiakban Art.), amelynek a 124/C. §-a értelmében, ha az Alkotmánybíróság az adófizetési kötelezettséget megállapító jogszabály alaptörvény-ellenességét a döntés kihirdetéséhez képest visszamenőleges hatállyal állapítja meg, és a döntés alapján az adózónak visszatérítési igénye keletkezik, a levont adót vissza kell téríteni, a jegybanki alapkamat felszámításával.

9. Kérelmére az Indítványozó először kézhez kapta a NAV 2014. május 16-án kelt tájékoztatóját (P/5. számon csatolva), amelyben az eljárási szabályok kialakításának folyamatban létéről tájékoztatva kérték türelmét az ügyében történő döntéshozatalig.

10. Ezt követően Indítványozó részére az adó-visszatérítési kérelmével megindult ügyben kézbesítésre került az I. fokon eljáró hatóság 2014. július 15-i keltezésű tájékoztatója (P/6. számon csatolva), amelynek értelmében a hatóság tájékoztatta arról, hogy kérelme „elbírálásra nem alkalmas”, adó-visszaigénylésre önellenőrzés keretében van lehetősége. Ezen önellenőrzés megindítása érdekében Indítványozó nem tett lépéseket, mivel egy kiszivárgott NAV körlevél (P/7. számon csatolva) tartalmából kitűnően okkal számíthatott szankciós lépésre a hatóság részéről, mi több, a levél tartalmából kitűnően a t. Alkotmánybíróság határozatának figyelembe vételét a hatóság csak méltányossági szempontok alapján vonta volna be az eljárásba. Indítványozónak így egy kvázi függőben lévő adóügyi eljárása állt fenn, hiszen a tájékoztató sem érdemi határozatnak, sem hatósági felszólításnak nem minősült, az az eljárást nem zárta le.

11. A t. Alkotmánybíróság határozatának következtében a jogalkotó a 2014. szeptember 30-i Magyar Közlönyben kihirdette a fent jelzett törvény módosítását, amelynek értelmében a jogsértően elvont különadó-összegek megállapításának alapjául szolgáló bevételeket a törvényben meghatározott átalányközteherrel csökkentve kiigényelhetik az érintettek, így Indítványozó is jogosulttá vált erre. A törvénymódosítás a folyamatban lévő adóügyi eljárásokban is alkalmazni rendelte a különadó törlésére és átalányközteher megállapítására irányuló eljárási cselekményeket. Fentiekből kitűnően – a hatóság alább ismertetett eljárása által is alátámasztottan – Indítványozónak folyamatban lévő ügye volt a törvény hatálybalépésekor.

12. Indítványozó – a törvény besorolása értelmében – a tisztán jogszabályi alapon szerzők csoportjába tartozik, mivel szolgálati jogviszonya megszűnésére rendes felmondással került sor. Ebből kifolyólag – mivel munkaviszonya 2013-ban szűnt meg, adókötelezettsége is ezen évre keletkezett – 25 %-os átalányközteher sávba esik.

13. A törvénymódosítás következtében a hazai adóhatóság minden jogosultnak, így Indítványozónak is nyilatkozattételre felhívó levelet és formanyomtatványt küldött (P/8. számon csatolva), elismerve ezzel, hogy Indítványozónak már folyamatban lévő eljárása van a hatóság előtt.

14. A hatóság Indítványozót azon adatok vonatkozásában hívta fel nyilatkozattételre, amelyeket a törvénymódosítás a benyújtandó különadó-kötelezettség törlésére irányuló kérelmekhez előír. A 2014. november 14-én kelt hatósági felhívásra Indítványozó 2014. november 28-án küldte meg a nyilatkozatot (P/9. számon csatolva).

15. A nyilatkozati formanyomtatvány külön rákérdez arra, hogy a jogosult adóalany igénybe vett-e hazai vagy nemzetközi jogorvoslati lehetőséget (praktikusan: fordultak-e a strasbourgi bírósághoz és ez az eljárás folyamatban van-e) és valamely eljárás során jogosulttá vált-e kártérítésre.

16. Indítványozó nyilatkozatában jelezte a hatóság felé, hogy a strasbourgi fórumhoz benyújtott panasza fenntartása mellett döntött.

17. Ezen nyilatkozatot követően Indítványozó 2015. január 5-én kézhez vette a NAV egy újabb felhívó tájékoztatását (P/10. számon csatolva), amelyben a strasbourgi eljárás megszüntetésének igazolására hívta őt fel. Indítványozó a felhívásra ismételten tájékoztatta a hatóságot (P/11. számon csatolva) a strasbourgi fórum előtt folyamatban lévő ügy fenntartásáról mindaddig, amíg a hazai eljárás ügyében hatékonyan nem orvosolja jogsérelmét.

18. Ezt követően Panaszos kézhez vette a hatóság 2015. január 16-án kelt érdemi vizsgálat nélküli elutasító végzését, amelyet a hatóság a folyamatban lévő strasbourgi eljárásra alapoz. A végzés indokolásából kitűnően a hatóság elutasítása alapjául azon törvénymódosítási

rendelkezést hívta fel, amely szerint „amennyiben a jogorvoslat folyamatban van, az adóhatóság az e § szerinti eljárást csak abban az esetben indítja meg, ha a magányszemély a kérelmében nyilatkozik arról, hogy a jogorvoslati kezdeményezést visszavonta, és az ezt igazolós iratokat a kérelméhez csatolja.”

19. A hatóság az érdemi vizsgálat nélküli elutasítás okául hatásköre, illetőleg illetékessége hiányát jelölte meg, amelyet együtt vizsgálva a folyamatban lévő nemzetközi jogorvoslati eljárással jutott arra a döntésre, hogy Indítványozó kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A NAV egyben tájékoztatta Indítványozót, hogy a nemzetközi jogorvoslati eljárás visszavonását követően az elévülési időn belül újabb kérelmet terjeszthet az adóhatóság elé a különadó törlése és átalányközteher megállapítása érdekében.

20. Indítványozó fenti határozat ellen jogorvoslattal élt (fellebbezés P/12. számon csatolva). A fellebbezésében Indítványozó előadta, hogy a törvénymódosítás csak abban az esetben állapít meg alkalmazási tilalmat, amennyiben a jogosult valamely nemzetközi vagy hazai jogorvoslat eredményeként kártérítésre vált jogosulttá, ez azonban az ő esetében nem áll fenn, az ügye az EJEB előtt nem zárult le, mi több, még az érdemi vizsgálat sem kezdődött meg legjobb tudomása szerint. A fenti bekezdés folytatása pedig az esetében nem alkalmazható arra figyelemmel, hogy jelen helyzetben nincs szó eljárás megindításáról, egy folyamatban lévő eljárás jogszabályoknak megfelelő, kompenzáló és korábbi jogsértést orvosló lezárása a jelen ügy tárgya.

21. Indítványozó arra is felhívta a hatóság figyelmét, hogy a strasbourgi eljárás visszavonását csak abban az esetben kezdeményezi, amennyiben jogséremla a hazai eljárás eredményeként megnyugtatóan kompenzálásra kerül. Ennek oka, hogy a strasbourgi eljárás megindítása – annak szubszidiárius jellege miatt – csak abban az esetben kizárt, ha a jogséremlét a Részes Állam hatékony jogorvoslattal orvosolja, amely hatékonyság jelen esetben nem jelenthet mást, mint a törvénymódosítás által szabályozott különadó-kötelezettség törlésére és átalányközteher-kötelezettség megállapítására irányuló eljárás lefolytatása eredményeként az elvont bevétel törvény alapján járó hányadának kiutalási kérelem benyújtását követően Indítványozó részére történő hatóság általi kiutalását.

22. A fellebbezésre a hatóság 2015. február 24-én kézbesített végzése értelmében elutasító döntést hozott, a korábbi végzést helybenhagyta. A döntés indokolása szintén a fent már hivatkozott eljárás megindításának előfeltételei hiányára alapozza az elutasítás fenntartását,

figyelmen kívül hagyva, hogy Indítványozó esetében nem az eljárás megindításról, hanem folyamatban lévő eljárás lefolytatásáról és lezárásáról van szó, ahogy az a fellebbezésben előadásra is került. A II. fokú végzés ellen törvény által kizárt a rendes bírósághoz fordulás joga, így nincs további hatékonynak tekinthető jogorvoslat Indítványozó számára.

III. A nemzetközi sztenderdekre való hivatkozás és a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat felhasználhatósága

23. A t. Alkotmánybíróság kimondta, hogy „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálendő alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indoklásába történő beillesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]; korábban: 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41]}

24. A fenti határozat alapján jelen ügy szempontjából releváns, a már hatályon kívül helyezett Alkotmány tartalmilag azonos szakaszai kapcsán kidolgozott alkotmánybírósági gyakorlatot felhasználom és hivatkozom, feltételezve, hogy a t. Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata jelen ügy eldöntésére is zsinórmértékül fog szolgálni.

25. Előjáróban a nemzetközi sztenderdekkel kapcsolatban – különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményére (a továbbiakban: Egyezmény) – rámutatok arra, hogy az Egyezményt a hozzá kapcsolódó joggyakorlattal együtt az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok is számos alkalommal figyelembe vették jogalkalmazói tevékenységük során. Mi több, az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok nem pusztán figyelembe veszik, hanem egyfajta kötelező minimum sztenderdként tekintenek a strasbourgi gyakorlatra, mely alá a magyar jogvédelmi szint semmi szín alá nem mehet. Ebben a körben az Alkotmánybíróság *expressis verbis* kimondta, hogy egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (mint például az Egyezmény). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság (és a rendes bíróságok) által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Bíróság által kibontott) jogvédelem szintje.

26. A *pacta sunt servanda* elvéből [Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak és a rendes bíróságoknak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból” ez kényszerűen nem következne (1718/B/2010. AB határozat). Minthogy a jelen beadványban hivatkozott alapjogok – a tulajdonhoz való jog, a jogállamiság elve – védelme hasonló módon szerepel mind az Egyezményben, mind az Alaptörvényben, tisztelettel kérem, hogy az idézett strasbourgi gyakorlatra figyelemmel is hozza meg a t. Alkotmánybíróság a döntését. A fentieken túl a strasbourgi joggyakorlatot azért is figyelembe kell vennie a t. Alkotmánybíróságnak, ugyanis az nem pusztán egy nemzetközi szerződés – az Egyezmény a magyar jog szerves része. Az Egyezményt ugyanis az 1993. évi XXXI. törvény közvetlenül inkorporálta a magyar jogrendszerbe, így az abban foglalt jogok közvetlenül alkalmazhatók és alkalmazandók a magyar rendes bíróságok eljárásában, hasonlóan bármely más törvényhez. Minthogy azonban az Egyezményben foglalt egyes jogok tartalmát elsődlegesen a Bíróság bontja ki, így értelemszerűen annak esetjogát is figyelembe kell venni jelen eljárásban az ítélet meghozatalakor.

27. A t. Alkotmánybíróság ezt külön is megerősítette a 36/2013. (XII. 5.) AB határozatában, ahol kimondta, hogy abban az esetben, ha egy adott hazai jogszabály azonos tartalmú az Egyezményben, vagy annak valamelyik Kiegészítő Jegyzőkönyvében foglalt joggal, vagy ha e jog biztosítására irányuló kötelezettség teljesítését szolgálja, az Alaptörvény Q) cikkéből az is következik, hogy az Alkotmánybíróságnak tartózkodnia kell az adott jogszabály (vagy jogszabályi rendelkezés) olyan értelmezésétől, amelynek elkerülhetetlen következménye a vállalt nemzetközi jogi kötelezettség megsértése és Magyarország sorozatos elmarasztalása lenne a Bíróság előtt.

28. Hangsúlyozom ugyanakkor, hogy a strasbourgi esetjogra történő hivatkozásaim nem értékelhetők egy olyan indítványnak, mely „hatósági döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására” irányulna. A t. Alkotmánybíróság által korábban szintén a különadó tárgyában hozott, alaptörvény-ellenességet és nemzetközi szerződésbe ütközést kimondó határozata ugyanakkor szintén figyelemmel volt a strasbourgi bíróság megállapításaira, így annak gyakorlata jelen ügyben történő vizsgálata szintén indokolt.

IV. A jogszabály és az ennek alkalmazásával hozott határozatok alaptörvény-ellenességének okai

A tulajdonhoz való jog sérelme

A strasbourgi bíróság gyakorlata – Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikk

29. Jelen ügy tárgya az Indítványozó tulajdonhoz való jogához kapcsolódóan az Indítványozó jogos várományának ismételten szükségtelen és aránytalan korlátozása. Jelen ügyet megelőzően a t. Alkotmánybíróság által is megállapította a Különadótv. alaptörvény-ellenességét, amellyel Indítványozó munkaviszonya megszűnése miatt járó bevételét sújtotta a jogalkotó. Jelenleg ugyanakkor ezen alaptörvény-ellenes szabályozás miatt elszenvedett jogsérelem kompenzálására kialakított eljárás lefolytatása során kell Indítványozónak újfent indokolatlan jogkorlátozást és jogsérelmet elszenvednie.

30. Az Indítványozónak jogos várománya volt és van arra, hogy a tőle jogellenesen elvont bevételét a törvénymódosítás által megteremtett kompenzációs eljárás keretében visszakapja (ld. pl. *Gratzinger and Gratzingerova v. the Czech Republic* (dec.) [GC], no. 39794/98. J 69, ECHR 2002-VJI). A tulajdonhoz való jog részjogosítványának a jogos várománynak a fennállta jelen ügyben nem vitatható, hiszen a Különadó tv. az egyik legősibb tulajdonfajtától, a pénztől fosztotta meg az Indítványozót, amely megfosztást lenne hivatott kompenzálni a jelen beadványban vitatott hatósági eljárás. A strasbourgi Bíróság gyakorlata értelmében is az adókiivetés útján történő tulajdontól való megfosztás az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv (tulajdonhoz való jog) hatálya alá esik (*Kliafas et autres v. France c. Grèce*, arrêt 8 juillet 2004, no. 66810/01, 20. pont).

31. Ahhoz, hogy a tulajdonjog korlátozása az Egyezménnyel összeegyeztethetőnek minősüljön, meg kell felelnie a Bíróság által kidolgozott „tulajdonjogi tesztnek”.

32. A Bíróság állandó esetjoga, hogy minden tulajdonjog korlátozásnak „legitim célt” kell szolgálnia, „jogszerűnek” kell lennie, és a jogkorlátozásnak az elérendő céllal arányban kell állnia.

33. A Bíróság állandó gyakorlata, hogy a „jogszerűség” fogalma az összes egyezményes jog tekintetében érvényesülő előírás (*Rekvényi v. Hungary, Grand Chamber judgment, no.*

25390/04, 20 May 1999, § 59, *Korbély v. Hungary, Grand Chamber judgment*, no. 9174/02, 19 September 2008, § 70). A jogszerűség fogalmába egyfelől beletartozik az, hogy a jogkorlátozásra formai szempontból a nemzeti jog előírásai szerint kerüljön sor. Másfelől, a jogkorlátozás alapjául szolgáló jogszabályra un. tartalmi, illetőleg minőségi követelmények is vonatkoznak, mint: előreláthatóság és általánosságban véve az önkényességtől való mentesség (*Rekvényi*, § 59). A Bíróság gyakorlata értelmében a hazai jog előírásaival ellentétes jogkorlátozás nem tekinthető olyannak, mint ami „törvényben meghatározott” (*Kovács v. Hungary*, no. 19325/09., 20 December 2011, § 20).

34. A Bíróság joggyakorlata szerint az arányosság a méltányos egyensúly teszt keretében vizsgálendő, amelynek során azt is vizsgálni kell, hogy a kérelmezett Állam megfelelt-e a megalapozatlan korlátozás elkerülése érdekében vele szemben támasztott pozitív és negatív kötelezettségének. Az állam magatartásának célja a megalapozatlan jogkorlátozás megakadályozása kell, hogy legyen.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata – Alaptörvény XIII. cikk

35. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése deklarálja a tulajdonhoz való jogot. Az AB klasszikus megfogalmazásában: *„Az Alkotmány a tulajdonjogot mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti védelemben. Az alkotmányos védelemnek úgy kell követnie a tulajdon társadalmi szerepének változását, hogy közben ugyanezt a védelmi feladatot elláthassa*

36. A testület következetes gyakorlata, hogy az alkotmányjogi tulajdon-fogalom tágabb, így a tulajdonjog védelme ezzel párhuzamosan tágabb kört ölel föl, mint a polgári jogi védelem. Az alkotmányos tulajdonvédelem kiterjed minden olyan jogosítványra, amely a jogosult jogi pozícióját meghatározza [17/1992. (III. 30.) AB határozat, 40/1997. (VII. 1.) AB határozat]. Egy korai határozatában az AB ezt így fogalmazta meg: *„Az Alkotmánybíróság elvi élel mutat rá arra, hogy az Alkotmány 13. § (1) bekezdése nemcsak a tulajdonjog, hanem az azzal összefüggő minden vagyoni jog biztosítására vonatkozik.”* [17/1992. (III.30.) AB-határozat.] Így az alkotmányos tulajdonvédelem magában foglalja a tulajdonjog egyes részjogosítványait, tehát a birtoklás, a használat, és a hasznok szedésének jogait is, de ide sorolható tágan értelmezve a jogos váromány is, amely kevésbé részjogosítvány, mint inkább a tulajdonhoz való jog gyakorlási körének, alapjának kitágítása.

37. A tulajdonhoz való jog nem korlátlan és korlátozhatatlan. Az alapjogként védett tulajdonjog tartalmát annak köz- és magánjogi korlátaival együtt kell értékelni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától. Erre is utal a tulajdonhoz való joghoz kapcsolódó azon alaptörvényi mondat („*A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.*” - Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés), amely a korábbi Alkotmányhoz képest új elem a tulajdonjog alkotmányos megfogalmazásában.

38. Az Alkotmánybíróság az arányosság kérdésével több határozatában is foglalkozott [pl. 7/2006. (II.22.) AB határozat, ABH 2006, 181., 13/1998. (IV.30.) AB határozat, ABH 1998, 429, 435., 3/2000. (II.25.) AB határozat, ABH 2000, 38.]. Ezekből arra a következtetésre lehet jutni, hogy a tulajdonkorlátozás arányossága olyan vizsgálat, amely alapvetően a konkrét eset körülményeitől függ, teret engedve a kazuisztikának.

A jogos váromány az Alkotmánybíróság gyakorlatában

39. A várománynak a jogirodalomban többféle értelmezése van. Az Alkotmánybíróság a határozataiban megállapítja, hogy „*a váromány, a szó legtágabb értelmében olyan jövőbeli jogszerzést lehetővé tevő függő jogi helyzet, amelyben a jogszerzés feltételei részben megvannak, míg további feltételei a jövőben vagy bekövetkeznek, vagy sem. Szűkebb értelemben várományon valamely alanyi jog megszerzésének jogilag biztosított lehetőségét értjük, amelytől a várományost az ellenérdekű fél önkényesen nem foszthatja meg (Szladits Károly: A magyar magánjog vázlata. Budapest, 1933. 109. p.)*.” [51/2007. (IX. 15.) AB határozat].

40. Ez utóbbi gyakorlatilag azt jelenti, hogy a jogosult az összes feltételt teljesítette, és csak az időmúlás hiányzik a jogszerzéshez. Az Alkotmánybíróság 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában azt is kifejtette, hogy „*a különböző várományok csak akkor részesülnek a tulajdon alapjogi védelmében (Alkotmány 13. §), ha az azokra vonatkozó „ígérvény” ellenszolgáltatás fejében történt.*”

A fenti elvek alkalmazása jelen ügyre

Az alapjogsérelem

41. Jelen ügyben az Indítványozó tulajdonának súlyos korlátozásáról van szó. Az Indítványozó ügyében fontos tényező, hogy valójában egy korábbi jogellenes tulajdonkorlátozást kompenzáló eljárásra kialakított törvényi szabályozás eredménye a jelenlegi jogkorlátozás, amely nem teszi lehetővé Indítványozó részére, hogy a hazai jogorvoslati eljárás keretében korábbi jogséreleme kapcsán megfelelő kompenzációhoz jusson.

42. Álláspontom szerint – elsőként a strasbourgi tesztelemekeket áttekintve – jelen ügyben a tulajdonjog korlátozása noha a jogszerűség formai követelményének eleget tesz – ti. törvény alapján került rá sor, hogy Indítványozó esetében a hatóság kvázi visszatartja a jogos várományát – de tartalmilag nem tekinthető elfogadhatónak a szabályozás. A legitimitás feltételének megléte is erősen megkérdőjelezhető. A vitatott bekezdés első fordulata a kétszeres kompenzáció elkerülését hivatott szolgálni, ám a második – Indítványozó esetében a jogsérelemet okozó – jogszabályi elem egy olyan feltételt szab a hazai jogorvoslat elérésére, amely a hazai és nemzetközi eljárás egymáshoz való viszonyának félreértelmezésén alapul. Legitim célt aligha lehet felfedezni a törvényalkotói szándék mögött, mivel a párhuzamosan futó eljárások kiküszöbölése mindenféle jogalkotói többletelőírás nélkül is megtörténik, amint a hazai eljárásban kompenzálják Indítványozó jogsérelmét. Ekkor ugyanis az okafogyottá vált nemzetközi jogorvoslati eljárást vagy az Indítványozó általi visszavonás vagy a nemzetközi bírói fórum általi elutasítás ügyis megszünteti.

43. A t. Alkotmánybíróság által kifejlesztett, az Alaptörvénybe is beemelt alapjog korlátozása esetén alkalmazandó tesztelemekek Indítványozó tulajdonhoz való jogának korlátozására alkalmazva:

Szükségesség és arányosság

44. A szükségesség tesztje az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata értelmében, Alaptörvénybe foglaltan is a jogkorlátozás céljának vizsgálatát jelenti. Megállapítást kell, nyerjen, hogy fennáll-e legitim cél, így mások alapvető jogainak védelme vagy más alkotmányos érték a korlátozás szükségességét alátámasztandó. Jelen eset már a szükségességi kritériumnak sem tesz eleget a t. Alkotmánybíróság által kifejlesztett tesztből,

hiszen sem más alapjog, sem pedig olyan alkotmányos érdek nem azonosítható, amely alátámaszthatná az Indítványozó esetében alkalmazott jogszabályi rendelkezés tulajdonhoz való jog korlátozásra vezető tartalmának szükségességét.

45. Szükségesség fennálltának hiányában az arányosság követelménye már aligha vizsgálható, de amennyiben a t. Alkotmánybíróság a szükségességi feltételt megtartottnak tekintené, úgy az arányosság kapcsán az alábbiakat adom elő. A t. Alkotmánybíróság által kikristályosított gyakorlat értelmében a jogkorlátozás mibenlétének, módjának a vizsgálata kapcsán három alkérdésből áll a teszt arányossági része. Alkalmas-e a korlátozás a cél elérésére? Szükséges-e, vagy pedig fennállnak alternatívák a korlátozás véghezvitelére, továbbá hogy szűk értelemben arányos-e, vagyis az okozott sérelem arányban áll-e a céllal?

46. Figyelemmel arra, hogy nem lehetséges azonosítani a legitim célt, a korlátozás alkalmassága is nehezen vizsgálható elem. Az ellenben teljes biztonsággal állítható, hogy a sérelem mértéke messzemenőkéig meghaladja a célt, mivel Indítványozó jogellenesen elvont bevételét továbbra is visszatartja egy olyan téves rendelkezésre hivatkozva az adóhatóság, amely minden legitim alapot nélkülöz. Az egyetlen eredménye a vitatott jogszabályrésznek legfeljebb a párhuzamosan folyó eljárás elkerülése, ami azonban a nemzetközi jogorvoslati eljárások szabályaiból kifolyólag alapvetően is megszűnik, amint kompenzálásra kerül a jogsérelem a hazai eljárás keretében. Ezt figyelmen kívül hagyva a szabályozás indokolatlan előfeltételt állít Indítványozó tulajdonhoz való jogának tényleges gyakorlása elé, fenntartva korábbi jogsérelmét, amely teljes mértékben ellentétes a jogalkotó által a t. Alkotmánybíróság határozata alapján elfogadott törvénymódosítás általános céljával.

Jogos váromány

47. Az Alkotmánybíróság fent leírt gyakorlata fényében Indítványozótól visszatartott bevétel olyan váromány, amelytől a törvényi szabályozás és az azt félreértelmező hatóság önkényesen fosztotta meg várományost.

48. Indítványozónak a korábban alaptörvény-ellenesen kivetett különadótörvénnyel elvont bevételére a munkaviszonya megszüntetése esetére jogos várománya állt fenn. Ezt szabályozta a teljes munkaideje alatt hatályban lévő Munka Törvénykönyve, így törvényben volt biztosított az a joga, hogy a munkaviszony megszűnése esetén végkielégítés formájában bevételhez jut.

49. A t. Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében jogos várományról beszélünk, ha a várományos minden feltételnek eleget tesz, és a váromány megszerzése, tehát a tulajdonhoz való jog tényleges gyakorlása csak az időmúláshoz kötött. Indítványozó ebből kifolyólag jogos várománnyal rendelkezett, amit a t. Alkotmánybíróság által is megállapítást nyertén jogellenesen vontak el tőle.

50. Ezen jogellenes elvonás kompenzálására kialakított eljárásban a jelen beadványban panaszolt jogszabályhely miatt ugyanakkor továbbra sem juthat jogos várományához
Indítványozó

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog

Az Alkotmánybíróság gyakorlata (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés)

51. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése deklarálja a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, amely szerint: „(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.” Ezzel szoros összefüggésben a (2) bekezdés a hatóságok jogellenes eljárása miatti kártérítési lehetőséget rögzíti. Az Alkotmánybíróság mindezidáig adós maradt a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog részletes kibontásával, de álláspontom szerint a tisztességes eljáráshoz való jog kapcsán kifejtett elvek (egy része) analógiával alkalmazható.

52. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a tisztességes eljárás követelményének érvényesülését az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni. [6/1998. (III. 11.) AB határozat ABH 1998, 91, 95.]

53. Az Alkotmánybíróság több esetben kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [lásd például: 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 256.]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.].

54. A 3218/2014. (IX. 22.) AB határozat értelmében: „Az Alaptörvény XXIV. cikkének (2) bekezdése egyrészt deklarálja a hatóság kártérítési kötelezettségét jogellenes károkozás esetén, másrészt kötelezi a jogalkotót az erre vonatkozó törvényi szabályozás megalkotására.”

55. Indítványozó esetében a hatóság egy olyan jogszabályt alkalmazott, amely sérti Indítványozó alapvető jogait. A hatóság továbbá visszautasította olyan jogértelmezés alkalmazását, ami elkerülhetővé tette volna az Indítványozó emberi jogainak sérelmét.

56. Maga a támadott jogszabály a nemzetközi és hazai eljárások viszonyának félreértelmezésén alapul. A jogalkotó akként rendezte a helyzetet, mintha a nemzetközi Indítványozó esetében a strasbourgi – eljárás előfeltétele, előkérdése lenne a hazainak. Holott ez teljesen téves konklúzió. Indítványozó által indított nemzetközi jogorvoslati eljárás szubszidiárius viszonyban áll a hazai hatóságival, azaz először a hazai fórumoknak kell mindent megtenni annak érdekében, hogy a jogsérelem Magyarországon orvoslást nyerjen. Ennek értelmében a nemzeti szinten történő jogsérelem kompenzálás előfeltétele annak, hogy a nemzetközi eljárást visszavonja Indítványozó.

57. Amíg azonban erre a kompenzációra sor nem kerül, a nemzetközi eljárás fenntartása Indítványozó részéről – akit immáron másodsorra korlátoz szükségtelenül a jogalkotó jogos várománya megszerzésében – teljesen érthető magatartás.

58. A hibás hatósági jogértelmezés, amely súlyosbítja a jogszabályban rögzített indokolatlan jogkorlátozást abban nyilvánul meg, hogy a hatóság Indítványozó esetében eljárás megindításának kizártságát hozza fel alapul az elutasító döntésében. A tények ismertetéséből azonban egyértelműen kitűnik – ahogy azt a hatóság felé is jelezte Indítványozó -, hogy az ő esetében folyamatban lévő eljárásról beszélünk, amelyre alkalmazni rendeli a törvénymódosítás a különadó törlésére irányadó szabályokat.

59. Összességében az, hogy a NAV eljárása attól függ, hogy egy jogszerűen az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt megindított panasz eljárás visszavonásától függ, sérti a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot. Ennek oka, hogy a hatóság ezzel az eljárással megsérti az Emberi Jogi Egyezmény 1. Cikkét (mely minden tagállam számára kötelezővé teszi az ember jogok védelmét és az EJEB ebből vezette le mindenkire kötelező érvényű határozataival a Bíróság eljárásnak szubszidiárius jellegét (lásd pl. *Varga and others v. Hungary*, nos. 14097/12, 45135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13, and 64586/13) § 96). Az

Emberi Jogi Egyezmény megsértése pedig az Alaptörvény Q cikkének – vállalt nemzetközi kötelezettségeink megtartása – megsértésre is vezet, hiszen az Egyezmény Magyarország törvényben kihirdette, ezzel magára nézve kötelezőnek ismerte el. Álláspontom szerint nem lehet tisztességes egy hatósági eljárás, mely nemzetközi ember jogi kötelezettségek és konkrét egyéni emberi jogok sérelmét eredményezi.

A diszkrimináció tilalma

A Bíróság esetjoga

60. A Bíróság állandó esetjoga szerint az Egyezmény 14. Cikkében foglalt diszkrimináció-tilalmát sérti, ha lényegileg azonos helyzetben lévőket objektív és ésszerű indoklás nélkül különbözőként kezelnek (lásd pl. *D.H and others v. The Czech Republic, Grand Chamber judgment, 13 November 2007, no. 57325/00, 175. pont*).

Az Alkotmánybíróság gyakorlata

61. Az Alkotmánybíróság már egy korai határozatában [61/1992. (XI. 20.) ABH] megállapította, hogy a diszkrimináció tilalom nem csak emberi, illetve alapvető állampolgári jogokra irányadó, hanem e tilalom – amennyiben a különbségtétel sérti az emberi méltósághoz való jogot – kiterjed az egész jogrendszerre, azaz túlmegegy az alkotmányi szövegben szereplő „emberi és állampolgári jogokon” és a többi jogot is felöleli.

62. Az Alkotmánybíróság esetről esetre mérlegeli, hogy a diszkrimináció alkotmányellenes-e, amely mérlegeléseknek közös eleme, hogy a megkülönböztetés önkényességének kimutathatóságát kell, szolgálja. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság akkor találja megállapíthatónak a diszkrimináció tilalom megsértését, ha az önkényesség kimutatható.

63. A Testület gyakorlata szerint a megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. [9/1990. (IV. 25.) ABH]

64. Az Alkotmánybíróság a 23/2013. (IX.25.) számú határozatában megállapította, hogy az Alkotmánybíróság egyenlőséggel kapcsolatos gyakorlata szerint az azonos szabályozási koncepción belül adott, homogén csoportra nézve eltérő szabályozás a diszkrimináció tilalmába ütközik, kivéve, ha az eltérésnek ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka van, azaz nem önkényes [pl. 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73.]. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint nem tekinthető viszont az Alkotmány 70/A. §-ába ütköző hátrányos megkülönböztetésnek, ha a jogi szabályozás különböző tulajdonságokkal bíró alanyi körre eltérő rendelkezéseket állapít meg, mert alkotmányellenes megkülönböztetés csak összehasonlítható – azonos csoportba tartozó – személyi körben lehetséges. Hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha a szabályozás lényeges eleme tekintetében nem azonos az alanyok elbírálása, jogaik és kötelezettségeik meghatározása. Nem lehet viszont hátrányos megkülönböztetésről beszélni akkor, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket. [8/2000. (III. 31.) AB határozat, ABH 2000, 56, 59.]” {Indokolás [22]–[26], [28], lásd még: 1/2013. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [88]–[89]}

65. A diszkrimináció tilalma és az általános egyenlőségi szabály önálló tilalom, illetve alapjog, de nem önmagában alkalmazandó szabály, mivel – amellet, hogy hárompólusú jogviszonyt feltételez – csak valamely norma által biztosított joggal vagy előírt kötelezettséggel, illetve egyedi intézkedéssel összefüggésben értelmezhető az abból eredő követelmények. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában – a normakontrollra irányuló eljárásokban – a megkülönböztetés indokoltságának eldöntéséhez alkalmazott alkotmányos mérce elsősorban attól függ, hogy a megkülönböztetést tartalmazó szabály az Alaptörvény által biztosított alapjogok vagy a jogrendszer alacsonyabb szintű normája által biztosított jogok tekintetében valósítanak meg különbségtételt. Míg az előbbi esetben az alapjogkorlátozás szigorú – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének második mondatában is megjelenő – szükségesség-arányosság tesztje a mérce, addig az utóbbi esetben az ésszerűségi tesztet kell alkalmazni [30/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 130, 139–140.]

A fenti elvek alkalmazása jelenügyre

66. Jelen ügy tárgya az Indítványozó tulajdonhoz való jogának korlátozása diszkriminatív rendelkezés alapján, amennyiben Indítványozó azért van kizárva jogos várományának kompenzáló eljárás keretében történő megszerzésétől, mert egy indokolatlan feltételrendszer, egy alaptörvény-ellenes jogszabályi előírás nem teszi lehetővé neki a hazai eljárás igénybevételét.

67. Elsőként azt kell megállapítani, hogy kik tartoznak a homogén csoportba, kik azok, akikkel az Indítványozót össze kell hasonlítani. Álláspontom szerint erre a választ egyértelmű: mindazok, akiktől valamilyen okból jogtalanul vontak le adót és ezért ezt az összeget visszakapják. Ebben a körben mindenki jogosult a jogalkotó által jogellenesen elvont bevételének visszajuttatására.

68. Mint azt már fentebb elemeztem, a különadóval jogellenesen sújtott és így kompenzálendő alanyi körből Indítványozót azért emelik ki, mert fenntartotta egy olyan – teljesen jogszerűen igénybe vett - nemzetközi jogorvoslati fórum előtt indított eljárását, amely amint a hazai kompenzáció során orvoslást nyer jogsérelme, okafogyottá egyben visszavonandóvá válik. Ezen különbségtételnek legitim célt találni – akárcsak a tulajdonhoz való jognál leírtak esetén – nem lehet egy jogállami keretek között működő demokráciában. Szembenálló alapjog, alkotmányos érdek híján pedig nem tekinthető szükségszerűnek a beavatkozás, így a korlátozás már az első tesztelemen elbukik.

69. Az arányosság tekintetében elmondható, hogy cél hiányában nehezen lehet azzal arányosítani egy főként olyan intézkedést, amely az alanyi körben lévő személyek között a legkisebb mértékű korlátozást valósítaná meg (a szükségesség-arányosság körében utalok a tulajdonjog kapcsán kifejtettekre). Külön szükséges megemlíteni a legkisebb mértékű korlátozás esetén, hogy ez jelen helyzetben egyáltalán nem valósul meg. Semmilyen alkotmányosan indokolható magyarázata nincs tehát annak, hogy miért szenved el a hátrányos megkülönböztetést az Indítványozó azon az alapon, hogy a hazai eljárás szempontjából teljesen irreleváns nemzetközi jogorvoslati kezdeményezését egy téves, alaptörvény-ellenes, korlátozó jogalkotói produktum alapján nem vonja vissza.

V. Kérelem

70. Összefoglalóan tehát a fenti jogszabályhely és annak adóhatósági eljárásban történő alkalmazása sérti az Indítványozó tulajdonhoz való jogát, a tisztességes hatósági eljárás követelményébe ütközik, míg a legitim cél nélküli, így szükségesnek nem tekinthető megkülönböztetés az egyenlő bánásmód követelményébe ütközik.

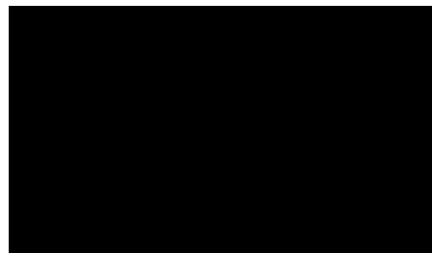
71. Ebből kifolyólag kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a fentiekben részletesen kifejtett indokok alapján semmisítse meg az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 12/D. § (9) bekezdésének azon fordulatát, amely szerint *„Amennyiben a jogorvoslat folyamatban van, az adóhatóság az e § szerinti eljárást csak abban az esetben indítja meg, ha a magánszemély a kérelmében nyilatkozik arról, hogy a jogorvoslati kezdeményezést visszavonta, és az ezt igazoló iratokat a kérelemhez csatolja.”*, és mondja ki az alkalmazási tilalmat jelen ügyben, mivel a rendelkezés alaptörvény-ellenes, sérti Indítványozó Alaptörvényben rögzített alapjogait és nemzetközi szerződésbe is ütközik.

72. Kérem ezen felül a t. Alkotmánybíróságot, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) Nyugat-dunántúli Regionális Adófelügyeleti Hatóság Hatósági Osztály I. által 4469517435 iktatószámon hozott jogerős, II. fokú adóhatósági végzést, mint alaptörvény-ellenes hatósági döntést semmisítse meg. Kérem továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az ehhez kapcsolódóan alulfekvő, a NAV Vas Megyei Adófelügyeleti Osztály által 2812817517 iktatószámon hozott adóhatósági, elutasító végzést is megsemmisíteni szíveskedjék.

Budapest, 2015. április 24.

Tisztelettel,

Az Indítványozó képviseletében:

ügyvéd